

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadržni dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščenecv, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostopna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 52.

Sobota 30. junija 1928.

Leto III.

Ne iščite krivca! Proč z demagogijo!

Kakor bi šlo za milijonsko stavo, tako vemo iščejo meščanske vladne in opozicijske stranke, kdo je zakrivil umore v narodni skupščini. Iskanje krivcev je pa po našem mnenju popolnoma nepotrebno, ker niso sijo krivdo na tem dogodku vsi meščanski politični faktorji v državi in stranke, ki ne spoštujejo ustave parlamentarizma in demokracije. Vsi faktorji, ki so bili kadarkoli v vladi, so sestavljali vlade ali neparlamentarne ali pa po osebnih dispozicijah tuje neparlamentarnih vplivov. Skoro bi lahko trdili, da parlament pri sestavih ustavnih vlad navidez ni nikdar sodeloval s kakršnokoli programatično resnostjo, ki je v ustavnih državah vsekakor potrebna, če hoče ustavna država spoštovati parlamentarizem in demokracijo ter moralno zahtevali isto od parlamentarcev in državljanov.

Vsega tega ni bilo pri nas. Zakoni so se delali neustavno, vlade sestavljale neparlamentarno, igravale se je sedaj tega sedaj onega zaveznika in vodilo politiko ekspropriacije in korupcije. Nasprotno so pa igravale politične stranke v opoziciji ugajale nespametno politiko, ki so ji kot vladne slepe služile. S takim ravnanjem se ni zaigralo le načel parlamentarizma in demokracije, ampak so se stranke tudi izkazale kot nerresne, s katerimi ne more noben resen politik računati.

Povsem naravno je, da morajo vsa ta zla roditi tudi med najbolj demokratsko vzgojenim ljudstvom popolno duhovno anarhijo, ki ne pozna več jedra politike, ampak vzbuja le nezaupanje, zahrbtnost, sovraštvo in končno surovost, kakršno opažamo že dalje časa v narodni skupščini. To ravnanje meščanskih strank je zločin nad narodom, ker tista zastrupljenost, ki jo goje v narodni skupščini narodni poslanci, prehaja polagoma tudi med prebivalstvo vseh plemen ali pa narodov v državi.

Kršitev ustavnih in parlamentarnih pravil je zopet zanetila v zadnjem letu tisti nesrečni boj med prečani in neprečani, ki so ga bili pričeli naši slovenski klerikalci na eni, srbska buržuazija in samostojni demokrati na drugi strani. Neparlamentarna vlada, kakor jo lahko imenujemo, je s svojo brezobzirnostjo zopet obudila prve strasti tega sovraštva. Vlada-joče stranke so boj proti prečanom

nadaljevale zlasti v zadnji dobi, in opozicijske stranke so temu nasledele in reagirale na način, ki se prav nič ne sklada z njihovim že ponovnim prejšnjim stališčem.

Medsebojno hujskanje je dovedlo tako daleč, da sta se v državi res stvorili dve fronti, in sicer prečanska in protiprečanska, med katerima je danes silen prepad, in jih je, tako lahko rečemo, samo še krstil umor v narodni skupščini. Neprečansko fronto tvorijo vse srbske stranke in slovenski klerikalci, prečansko fronto pa Radić in Pribičević. In boj med tema dvema frontama traja danes z naravnost divjaško pobesnelostjo. Narodna skupščina že prej ni bila zmožna za nobeno koristno delo niti v meščanskem smislu, sedaj pa je popolnoma odrekla ter je vprašanje, če se bo sploh še opomogla.

Ti zločinski boji v naši državi nas prav spominjajo na predvojne nacionalnošovinistične boje. Ti boji so rakana, ki onemogoča vsakršno smotrno parlamentarno delo, zlasti pa pospešuje reakcijo v narodnem gospodarstvu in socialni politiki.

Ta boj, ki divja, je ključ do moralnega in gospodarskega poloma, če ne bo rešitve.

Socijalistična stranka Jugoslavije te fronte odklanja. Odločno odklanja srbijanstvo kakor prečanstvo. Proletarci Jugoslavije imajo iste interese, pa naj govore srbsko, hrvaško, slovensko ali katerikoli drugi jezik. Proletariat Jugoslavije si ne bo puščal zastirati oči glede na svoje prave interese po nikakršnih hujskanjih prečanskih ali srbijanskih demagofov.

Eden in nedeljiv je proletarijat Jugoslavije, ena in nedeljiva je Socijalistična stranka Jugoslavije.

Jasno je, da mora Socijalistična stranka Jugoslavije kot resna stranka najodločneje nastopiti proti krivcem teh razmer, proti političnemu barbarizmu ter se poslužiti kot fronta proletarijata vseh onih mer, ki utegnejo to glupo igro jugoslovanske buržuazije preprečiti.

Proč s korupcijo! Proč z neustavnostjo! Proč pa tudi s to narodno skupščino, ki postaja v posmeh vsemu civiliziranemu svetu! Proč z vlado, ki vodi parlamentarizem po sedanjih potih in sem s svobodnimi volitvami!

To diktirajo razmere proletarijatu Jugoslavije. Po tej poti pojde.

prava, ter življenje brezpravnih slojev pokaže vsa njena brezmejna ozkosrčnost in reakcionarnost.

Ravno te dni smo imeli priliko spoznati še enkrat, česa ni ta birokracija vsega sposobna.

Dogodki v mariborski železniški delavnici so našim čitateljem še v spominu. Doigrali so se ravno pred velikonočnimi prazniki. Slavna železniška birokracija je že delj na slepo udarjala po železniškem osebju. Na svojo roko je reducirala plače, premije, odpravila potovalne ugodnosti, se spravila končno celo na skladišče živil — sploh na vse, kar je še ostalo od nekdanjih, železniškemu osebju sveto zajamčenih pravic.

To postopanje je izzvalo razumljivo razburjenje vseh. Le slepi železniški birokraciji je bilo nerazumljivo, da se delavstvo po vseh teh blagoslovih še razburja. In zgodilo se je, kar bi normalen človek smatral za nemogoče. Ker so delavci v kurilnici na te provokacije reagirali s tem, da so sklenili, ker ni bilo obratnih zapnikov, podati se korporativno pred kurilniško pisarno, da izrazijo svojo skrajno nejevoljo. Pred pisarno so jih pa sprejeli tako, da so jim enostavno zaprli vrata pred nosom. Da je to že tedaj veliko ogorčenje še povečalo, se menda ne bo nihče čudil. In se policijo so poklicali na pomoč! Položaj je bil res resen, toda če se je delavstvo vendarle pomirilo in se vrnilo na delo, ni to zasluga uradnih železniških birokratov in tudi ne policije, nego onih zavednih in preudarnih delav-

cev, ki so stopili pred svoje tovariše in jih pomirili. No in kako je birokracija to njihovo pogumno dejanje poplačala? Vzela je ravno te delavce za kolovodje in jih čez štirinajst dni vrgla iz službe!

Tako!

Ali je še kje na svetu kaj podobnega mogoče?

Ne, to je mogoče samo pri nas, v Jugoslaviji.

Bog živi Jugoslavijo!

Pa ni še konec. Delavci so se pri- tožili, saj je ibla ta odslovitvev taka nepojmljiva mostroositeta, da so računali, da bodo gospodje sami uvideli, da so ustrelili piramidalnega kozla.

Pa je pretekli teden slavna direkcija sklepala na svoji tajni seji — take se delajo tajno — o stvari in potrdila odslovitvev, češ, da se mora staturirati poučen eksempl, saj so odpuščeni delavci vsi organizirani delavci in taki delavci se morajo po pameti in morali gospodov, ki sede v direkciji, kratkomalo obglaviti. To je obenem za take širokogrudne in dalekovidne gospode prav prijeten, srce omehčujoči akt maščevanja.

Ej, pa se motite gospodje. Nič ne bo pozabljeno. O, prav nič!

Kajti ni še vseh dni konec. In če je bilo delavstvo po vojni, ko je bilo močno, tako neumno, da je prizaneslo, ni rečeno, da se taki časi ne povrnejo. Še bo železničarska organizacija močna in odločilna, in takrat, gospodje, se bomo drugače porazgovorili!

Kr.:

Čudna modrost . . .

Še danes, v času, ko se tako radi ponašamo, da smo politično zreli ljudje, se sliši med nami delavci kakor tudi med inteligenti in kmeti prepogostoma nas nevedne besede, kakor n. pr.: »Vrag vzemi vso politiko! Vse stranke so za nič, vse nas prodajajo in zato ne verujem in ne plačam nobenemu nič! Kvečjemu bom še plačeval in delal za kako gasilno, ali drugo dobrodelno organizacijo, ker vem, da tam ni lumparije . . .«

Sicer je to v neki meri razumljivo. V celokupnem našem političnem življenju je toliko gnilega, da je moral posebno politično nerazvit človek nujno priti do tega bednega zaključka. Kajti naše meščanske stranke so sijajno pokazale, da jim je nižji človek le zato tukaj, da ga gulijo in izkoriščajo. Razumljivo je torej, da so se širše množice predale apatiji in sovrastvu do vsega, kar je količkej v zvezi s politiko. One pač mislijo več s srcem, kot pa z glavo. Saj se je v prošlosti budno pazilo na to, da niso znale široke množice samostojno misliti in prevdarjati, pač pa samo pokorno kimati in slepo ubogati. Zanje pač vemo, da še danes sovražijo rec. kapitaliste in njihove stranke, da jih ne sovražijo mogoče zato, ker so natančno spoznale in spregledale njihovo škodljivo početje, ampak sovražijo jih največ zato, ker instinktivno čutijo v njih svoje sovražnike, katerim pa ne vedo ne imena ne besed in tudi ne, zakaj so ravno kapitalisti njihovi sovražniki.

Torej vse to je kolikor toliko razumljivo, če govori nezaveden in neorganiziran delavec take in temu podobne reči. Čudno se pa sliši to iz ust delavca, ki se sicer šteje, da je zaveden. Kajti tako govorenje ne

upliva kvarno na moralo in disciplino organiziranih pristašev stranke same, marveč tudi odvrača zanimanje ljudi za borbo razredno-zavednega proletarijata, kar pomeni dejansko toliko, kakor da bi se agitiralo proti lastni stranki sami. In potem, ali je kaj čudnega, če pravijo tudi simpatizerji: »Vse stranke so za nič!«

Med te vse šteje vsak seveda tudi stranke razredno-zavednega proletarijata, delovnega razreda samega. Koliko jih pa ve danes, da so one edino prave zastopnice in zaščitnice celokupnega del. ljudstva oz. razreda, h kateremu pripada vsak, ki si s svojimi rokami ali umom služi svoj vsakdanji kruhek? Skoro vsak pravi: Stranka je stranka, pa naj bo ta ali ona, in to samo zato, ker jo ne pozna skoro nobeden in se tudi ne potrudi, da bi jo spoznal, kaj še, da bi zanj kaj žrtvoval! Kateremu pride na misel, da bi se poglobil nekoliko v naše politično življenje, katero nam tako nazorno kaže, da so marksistične stranke pri nas danes sicer še šibke, toda le zato, ker je ogromna večina delav. ljudstva zanič in nezavedna.

In potem pa tudi to: Kolikokrat slišimo, kako kak boljši delavec govori, navadno zelo važno: »Jaz sem vaš. Sem pa organiziran v meščanskih političnih in strokovnih organizacijah, ker so »naši« ljudje tako proketo neumni. Ko bodo postali pametni, pa se bom tudi jaz pri vas organiziral!«

Jasno je, da smo danes največ ravno radi pametnjakovičev raznih vrst tako brez moči. Ti nam škodujejo več kot sami kapitalisti. Buržuazija dela z nami kar hoče, ker delavstvo samo, ki je edino poklicano, da bi ji stopilo na prste, izdaja svoje lastne

Birokracija vlada, birokracija odločuje, birokracija preganja in uničuje.

O naših slavnih in preslavnih vladah se je že dosti pisalo; poglavje zase, ki bi ga bilo treba prav posebej in do kraja obdelati in ilustrirati, je pa naša birokracija. Kajti ne smemo pozabiti, da pri nas ne vladata že dolgo več niti parlament niti vlada, nego pravzaprav državna birokracija, ki je nedvomno naše največje, najusodnejše zlo. To je v stvari vedno tako tam, kjer je državni aparat zaradi sebe tukaj in ne zaradi naroda. Naša birokracija je vse in preko ne more nihče, to pa zaradi tega, ker stoji za njo radikalna stranka in radikalni režim. Tega prepričanja bi moral biti danes tudi gospod Korošec, ki je sicer minister notranjih poslov, zato da nosi zanj odgovornost; nad njim, kakor nad vsakim

neradikalnim ministrom pa vlada v resnici višja in nižja birokracija. Iz zgodovine pa tudi vemo, da so države, v katerih je bila birokracija vse-mogočna, presneto slabo odrezale, in stavili bi eno proti sto, da bo zgodovina tudi v našem slučaju potrdila to staro resnico.

Kajti še posebej je treba uvaževati, da je poleg vsega naša birokracija tako neposobna, tako slepa, tako vse upropaščujoča, kakor nobena druga birokracija na svetu. In če kje, bi se moralo ravno pri nas začeti s sanacijo države pri birokraciji. Pa ne! Ravno pri nas se prepušča, da je ta birokracija bolj in bolj vse-mogočna! Ona dela kar hoče, rešuje in odločuje po svoji mili volji, in če kje, se ravno v zadevah, ki tangirajo ljudska

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanju, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjič. — Uprava.

vi navedenih oficirjev iz političnih razlogov, ne pa iz maščevalnosti ali kot zločinec. Pravosodni minister dr. Dinghofer, ki je velenemec, je to napravil proti volji svoje stranke, nakar je Dinghofer ponudil dr. Seiplu demisijo. Proti Dinghoferju je nastopila obenem tudi krščanskosocialna stranka. Bela Kun se je vedel pri obravnavi jako cinično.

Če nimaš Ti dobrih očal
Kar pri Peteln-u „Zeiss-punktal“!
Maribor, Gosposka ulica 5.

Poljski maršal Pilsudski je odstopil. Ministrski predsednik Pilsudski, diktator Poljske, je nenadoma odstopil, zaradi bolezni. Njegov naslednik je profesor Bartel, somišljenik bivšega maršala.

Angleška delavska stranka za protivojni pakt. Angleška delavska stranka in glavni svet strokovnih organizacij, sta sprejela sklep, v katerem zahtevata, da vlada brez pridržka sprejme Kellogove predloge za ustanovitev protivojnega pakta.

Cerkev v službi kapitalizma. To sicer ni nič novega, toda vedno in vedno je treba ljudstvo na to okolnost opozarjati, namreč, da je cerkev — zlasti katoliška — največja opora in zaščitnica kapitala, dasi bi bila njena vzvišena naloga, braniti uboge, brezpravne in zatirane. Klerikalni »Linzer Volksblatt« z veliko naslado poroča, kako je župnik Schmitt na Vestfalskem izjavil, da ne bo vernikov, ki so člani prostih strokovnih organizacij, obhajal in da

taki člani ne bodo deležni cerkvenih pogrebcev v slučaju smrti. Proti tej izjavi so se socialistične strokovne organizacije v Trierju pritožile na tamošnjega škofa dr. Bornewasserja, nakar so prejele od generalnega škofijskega vikarijata v Trierju pismo, datirano z dne 15. aprila, ki se glasi: »Potem, ko smo zadevo preiskali, smo ugotovili, da so v vašem pismu imenovani župniki ponovno opozarjali katoliške člane prostih strokovnih organizacij, da naj izstopijo iz teh organizacij, ker jim je dana možnost, da se brez materialne škode organizirajo v strokovne zveze, ki njihovim religioznim interesom ne nasprotujejo. Ako dotični katoliški člani kljub tem svaritvam ne izpolnijo svojih dolžnosti, tedaj se sami izključujejo od zakramentov cerkve. To stališče bi prav za prav moralo za vsakega katolika biti samoumevno, ne da bi bilo šele potrebno razprižnice ali pa v nadaljevalnih šolah na to opozarjati.« Krščansko-socialni list je naravnost vzhvičen nad postopanjem župnika in škofa in ničesar ne želi bolj kot zakona »proti terorju«, ker župnikov in škofov mnogo strokovno organiziranih ne posluša. Škofje in župniki so presneto malo v strokovnih stvareh podkovani, da bi oni mogli pravilno presojati, kakšna strokovna organizacija delavcem najbolj prija. Če bi župniki in škofje sami poskusili, kako je delavčev kruh grenak, potem bi morda znali pravilneje presojati vrednost posameznih strokovnih organizacij. Zato se v tem oziru strinjamo s Prešernom, ki pravi: »Le čevljar naj bo kopitar.« Škofje in župniki pa naj ostanejo pri svojih kopitih. Naj izključijo neubogljive delavce, toda potem naj tudi ne živijo dalje na njih račun!

Vaši gospej napravite veliko uslugo, ako ji priporočite, da pere samo s samodelujočim pralnim sredstvom »Persil«, ker si na ta način čuva zdravje in perilo.

Gojzerji, lahki, poltežki in original, kakor tudi nad 30 modelov promenadnih čevljev, nudi Karo, Koroška cesta 19.

Proslava Zadrúžnega dneva in 20 letnega obstoja Konzumnega društva za Slovenijo.

V zadnji številki »Delavske Politike« smo objavili nekatere sporede Zadrúžnega dne. Prinašamo še spored proslave iz Črne in Sv. Lovrenca na Pohorju.

Črna: Proslavo Zadrúžnega dne in 20-letnega obstoja naše zadruge bo izvedla naša podružnica na slovesnejši način kakor običajna leta. Na Zadrúžni dan 8. julija se bo vršil ob 9. uri dopoldne obhod po Črni. Po obhodu bo ob lepem vremenu na Stularjevem vrtu (v slabem vremenu pri Krulcu) slavnostno zadrúžno zborovanje. Popoldne se bo vršila ob 2. uri zadrúžna zabava, pri kateri bo sodeloval tamburaški zbor »Svobode« v Črni.

Sv. Lovrenc na Pohorju: Zadrúžni dan in 20-letnico obstoja Kodesa proslavi z zadrúžnim shodom na 8. julija, ki se bo vršil ob 9. uri dopoldne. Na shodu govori referent, ki ga pošlje centrala.

Jože Berdajs:

Mladinsko gibanje pri nas in drugod.

V splošnem je treba omeniti, da mladinsko gibanje v Nemški Avstriji lepo napreduje vzporedno z ostalimi delavskimi organizacijami. Prednjači v tem oziru mladinska sekcija Zveze lesnih delavcev Avstrije. Vpoštevati je treba pri tem težkoče, ki se pojavljajo pri snovanju mladinskega gibanja. A vendar se razširja delokrog tega gibanja od dne do dne. Omenjena mladinska sekcija Zveze lesnih delavcev Nemške Avstrije obstoja že pet let in je ob priliki praznovanja petletnice svojega obstoja izdala precej obširno poročilo, iz katerega bomo priobčili v našem glasilu najvažnejše v izledku. V poročilu niso navedene gole in suhe številke, ker se je morala sekcija boriti prva leta svojega obstoja z velikimi težavami in se je morala posvetiti zgolj organizatoričnim vprašanjem in delu. Ena največjih težav je pač bila ta, da je primanjkovalo sodelavcev, ki bi se posvetili izključno temu delu. Vsed tega se je statistično delo zanemarjalo in so številčni podatki, ki niso sicer važni, izostali. Odslej bratska organizacija lesnih delavcev, oz. njena mladinska sekcija polaga tudi na statistiko veliko pažnjo in se bo izpopolnila tudi ta vrzel.

Napredovanje mladinskega gibanja lesnih delavcev v sosedni državi pa tudi sedaj ne bo mogoče zadržati ali ovirati. To nam je porok, da se bližajo tudi za naše lesne vajence boljše razmere, a nam je obenem tudi v vzpodbudo, da se bo tudi pri nas gibanje razvilo in učvrstilo.

Mladinska sekcija lesnih delavcev v Avstriji je praznovala eltos 5-letnico svojega obstoja. Dne 15. marca 1923 se je zbralo 25 vajencev v Zveznem domu na Dunaju, ter je ustanovilo strokovno mladinsko organizacijo lesnih delavcev, kateri je prvo leto 1923 pristopilo 478 vajencev in plačalo 1343 prispevkov, leta 1924 pristopilo 403 vajencev in vplačalo 2430 prispevkov, l. 1925 pristopilo 436 vajencev in vplačalo 2574 prispevkov, leta 1926 pristopilo 560 vajencev in vplačalo 4335 prispevkov, leta 1927 pristopilo 633 vajencev in vplačalo 5237 prispevkov; v teh 5 letih je pristopilo 2510 vajencev in vplačalo 15.919 prispevkov.

Na Dunaju samem imajo 8 mladinskih podružnic. Nadaljne podružnice se nahajajo: Nižja Avstrija (Liesing, Krems, Wiener Neustadt, St. Pölten), Zgornja Avstrija (Steyr, Linz), Tirolska (Innsbruck), Salz-

burška (Salzburg), Štajerska (Graz), Koroška (Villach in Klagenfurt).

Blagajniško stanje sekcije mladinskih delavcev Zveze lesnih delavcev je znašalo koncem leta 1927 7000 šilingov (okrog 58.000 Din). Vpoštevati je treba, da bi bilo finančno stanje sekcije mnogo bolj ugodno, ako bi sekcija ne priredila važnih prireditev, ki jo denarno zelo izčrpajo. Tako se je vršil 23. januarja 1927 v slavnostni dvorani lesne obrtne šole na Dunaju 2. avstrijski kongres lesne mladinske organizacije. Kongres je bil organiziran na prav poseben način. Tako so tvorili kongres odposlanci posameznih strokovnih šol lesne obrti. Vsak razred dunajskih nadaljevalnih šol (obstoja okrog 110 razredov) je odposlal po 3 delegate. Tako je bila to izrazita prirediteljska mladina. Referenti so bili zvezni predsednik sodrug Adolf Pech in vajeniški referent dunajske delavske zbornice sodrug Anton Kimml. Kongres je sprejel važne sklepe, v katerih so se ponovile znane zahteve vajencev. Dva meseca pozneje je bil predložen parlamentu predlog radi obveze, po kateri mora mojster (podjetnik) pridržati vajenca najmanj tri mesece po končani učni dobi. Predlog je bil po energičnem nastopu socialno-demokratskih poslancev uzakonjen.

Vestnik „Svobode“.

Seja tehničnega odbora podzveze DTE se bo vršila ob priliki okrožnega izleta podružnice Studenci v nedeljo, dne 15. julija ob 7. uri zjutraj v društvenih prostorih »Svobode«, Maribor, z naslednjim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje konference vaditeljskega zbora v Celju. 2. Poročilo tajnika. 3. Sprejem pravilnika za vaditeljske zbore enot. 4. Sprejem pravilnika za vaditeljske zbore posameznih okrožij. 5. Proste vaje za leto 1929. 6. Tekma. 7. Vaditeljski tečaj za leto 1928-29. 8. Proslava 10-letnice obstoja »Svobode«. 9. Razno. Prosimo vse člane tehničnega odbora, da se seje sigurno udeležijo, ker je dnevni red velike važnosti za naše bodoče delo.

Vrhove Jože.

Pezdir Franc.

Prva večja slavnost bo letos dne 14.—15. julija (okrožni izlet v Maribor). Treba, da pokažemo tudi mi naše delo, ki smo ga vršili tekom časa. Določeno je kraj za vse oddelke. Nekatere podružnice so z vso vneto že podvzele korake za akcijo, ter so že naročile kroje, ki bodo v najkrajšem času imeli že gotove; pred vsem naj omenim podružnico Jesenice, ki je naročila precej krojev, ravno tako so tudi že naročili Šiška, Hrastnik, Maribor. Kje so še ostale podružnice? Če hočete pokazati v Mariboru svojo strunost, poskrbite v vašem okraju za nabavo krojev vseh oddelkov. Blago je vedno na razpolago in tudi pod jako ugodnimi pogoji. Kdor ni dobro podučen, kakšen je kraj, naj se informira pri enoti ali pa pri

Izbrala sam Persil,

in ga lahko vsem
gospem najboljše
priporočam.

Paziti je treba le
na 3 stvari:

1. Persil raztopi v mrzli vodi.
2. Perilo pristavi v mrzlo raztopino in pusti počasi zavreti. 1/2 ure kuhanja zadostuje.
3. Potem temeljito izperi, najprej v topli, za tem v mrzli vodi. Z malo truda cvetno-belo, svežeduhteče perilo!

Gospe, perite s Persil-om!

podzvezi DTE. Naše glavno delo mora biti sedaj prodobiti mladino, jo pritegniti v telovadnico, k intenzivnemu delu ter skrbeti, da se nabavijo kroji, ker v tem je veselje vse mladine. Naša bodočnost je mladina.

Baš telovadba nam lahko pomaga pritegniti mladino vseh vrst in obeh spolov v naše vrste. Pri telovadbi se vzgoji človek telesno in duševno, se razvija ter dobiva počasi zmisel za disciplino, trdno voljo in tako postane zaveden sodrug.

Podučite delavce in delavke in jim razložite razliko med našimi telovadnimi enotami in meščanskimi. Podpirajmo idejo telovadnih enot in »Svobode«. Pezdir F.

Maribor.

Delavska knjižnica v Mariboru. Maribor je bil doslej brez javne delavske knjižnice. Zato je prosvetni odsek Delavske zbornice v Ljubljani po vzgledu svoje lepo napredujoče ljubljanske knjižnice uredil isto tudi v Mariboru. S 23. jun. se je knjižnica otvorila za javni promet. Knjig je sedaj blizu 3000. Stalno se bodo nakupovala nova dela. Knjižnica bo odprta vsak delavnik od 5.—9. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 9.—12. ure dopoldan. Vpisnina 2.—Din, izposojnina od posameznih knjig večinoma po 1.—Din. Knjižnica ima svoje prostore v palači Pokojninskega zavoda. Delavci in nameščenci, obiskujte svojo knjižnico!

DTE »Svoboda« Maribor priredi v nedeljo, dne 1. julija tl. točno ob 10. ure dopoldne na vrtu »Ljudskega doma«, Ruška cesta 7, javni telovadni nastop. Vrstni red: 1. Deklice: Proste vaje s petjem. 2. Dečki: Proste vaje z ročkami. 3. Telovadkinje: Proste vaje. 4. Telovadci: Telovadba na drogu in bradlji. 5. Lahka atletika telovadkinj in telovadcev. 6. Igre otrok. 7. Humoriščne tekme. — Društva, prijatelje in ljubitelje kulturnega in telovadnega pokreta uljudno vabimo, da se te prireditve udeležijo v kar največjem številu. — Sedišče 4 Din, stojišče 2 Din; otroci v spremstvu starišev imajo prost vstop.

Ptuj.

Javen shod, ki ga je naša stranka priredila pretečeno nedeljo in na katerem je govoril naš poslanec S. Petejan, je bil v kljub slabemu vremenu sijajno obiskan. Velika soba gostilne Beli križ je bila natlačena polna. Razen naših ljudi je bilo na shodu tudi precej pristašev drugih strank, ki so pazno sledili govornikovim izjavam. S. Petejan je izčrpno razložil notranje-politični položaj, v katerem

se sedaj nahajamo, pojasnil vzroke tega ter posledice, ki jih čutimo in ki nas še čakajo. Obširno se je bavil z delom v parlamentu in orisal posamezne vladne koritarne stranke ter jih naslikal pravilno. Omenil je vse demagoške od radikalov do klerikalcev, radičevcev, pribečevcev, vladinovcev in opozicijonalcev ter njihove zasluge za »dobrobit« naroda. Na podlagi državnega proračuna, v katerega so iz lanskega »iztihotapili« klerikalci zopet oni famozni § 82, je narisal gospodarski program vladajoče buržoazije, ki jemlje tam, kjer nič ni in daje tja, kjer je že dovolj. Spomnil se je tudi one slavne Glavnjače, ki jo štiti notranji minister, omenil nettunske konvencije, ki so posledica vseh dosedanjih kapitalističnih konvencij in tajnih diplomatskih dogovorov, ter pojasnil kravale mladine po naših mestih ter »ščitenje« zakona s krščansko-katoliško-pravoslavni bajoneti. Pojasnil je, da so te konvencije bile napravljene brez vednosti naroda, sedaj pa si razni Pilati brišejo roke nad obsojenim narodom in pravijo — nismo krivi. Za svoja izvajanja je žel burna odobravanja. Po njegovih izvajanjih se je oglašil k besedi tudi radičevac S., ki je skušal svojega šefa braniti. Poslušalcem se je zdelo, da je ta mož preupal vso dosedanja domačo in tujo zgodovino ter mu ni znano, kako klaverno vlogo je Radič igral za časa zasedanja konstituant, ko je raje spal doma, kakor pa da bi na merodajnem mestu povdaril svojo človečansko seljaško republikanstvo. Za svoja pojasnila je dobil pošten odgovor od s. H. ter od s. Petejana. Nato se je oglašil k besedi še en uradnik, ki je povdarjal, da je rešitev proletarijata le v močnih organizacijah in ne v kakem parlamentarizmu, nakar mu je s. Petejan potrdil, rekoč, da je nam parlamentarizem le sredstvo za doseg naših ciljev. H koncu je še s. Gabriel spregovoril navduševalne besede in povdaril, da se je treba boriti ne samo z besedami, ampak tudi z dejanji ter da je k temu treba združenih moči. Shod je trajal nad dve uri in je bilo vse poslušalstvo mnenja: S. Petejan naj pride še velikokrat v Ptuj.

Ptujsko občinsko gospodarstvo. Kakor bo Vam še menda znano, smo pri zadnjih volitvah v občinski zastop prav dobro odrezali ter pridobili 4 mandate. Dasiravno nismo o delu v tem zastopu doslej ničesar poročali, vendar smemo trditi, da so naši zastopniki na pravem mestu ter da delajo za koristi svojih volilcev. Doslej se je vršilo šest rednih sej občinskega sveta. Naši sodrugi so zastopani v vseh odsekih ter jim je v polni meri dana možnost, da se uveljavijo, kar tudi vedno store. — Da naštejemo na kratko vse važne točke, ki so se tekom te dobe izvršile navajamo: Prvo, čemur se je polagalo največ važnosti, je bilo stanovanjsko vprašanje. Predsednik stanovanjskega odseka je s. Gabriel. V tem odseku so se napravile važne in koristne reči. Občina je svoj čas kupila bivšo Dominikansko vojašnico. Ta vojašnica se sedaj preureja v stanovanja in se bo dobilo iz nje blizu 30 lepih stanovanj. Dela so se razpisala in so pri njih zaposleni trije stavbeniki in mestni stavbeni urad. Delo napreduje prav dobro in začetkom prihodnjega meseca se začne »preseljevanje narodov« v nova stanovanja. Sicer je pri tem tudi precej pomanjkljivosti, ki se pa pri danih razmerah ne dajo takoj odpraviti. Delo se je začelo nenadoma in občina ni bila pripravljena na razne nabavke, tako da je n. pr. v nekaterih slučajih les za tla surov, kar bo povzročalo predčasna popravila. Naj bi se raje delalo v takem slučaju nekoliko počasneje. Tudi material za štedilnike je prav slab. Plošče spokajo pri malenkostni toploti, roba iz pločevine je slaba, tanka, tako da bodo kotli trpeli kvečjemu leto dni. Tu bi se že moralo gledati, da se nabavi nekaj močnejšega brez ozira, kje se naroča. Dalje se je na predlog soc. kluba izvedlo reorganizacijo v kopališču na ta način, da se je dovolilo članom OUZD-a, trgovske bolniške blagajne in ostalim revnejšim slojem polovične cene ter dodalo še en dan v tednu. Kopalna karta stane sedaj 4 Din, kopališče je pa odprto vsak četrtek, petek in soboto. Pripominja se, da je naval na kopališče sedaj velikanski, tako da se je moralo misliti na nek vrstni red. Začasno se je sklenilo, da

je za polno plačane karte kopališče odprto predvsem v četrtek, za svoje cenejših upravičencev pa ob predpoldnevih. Doslej se je izdalo nad 300 legitimacij za polovične cene. Legitimacije se izdajajo na podlagi potrdila ekspoziture OUZD-a, da je dotičnik član istega. Pogrešamo pa v odprtem kopališču še nekaj, in sicer bi se naj zopet upostavila pršna kopel. Marsikateri, ki mu je Drava premrzla, bazen pa že »preobrabljen«, bi se zadovoljil s pršno kopeljo. Ta naprava bi ne stala bogve koliko, kopališče bi pa bilo izpopolnjeno. — V stanovanjskem vprašanju se je na predlog soc. kluba sklenilo po vzorcu Maribora obdavčiti vse previsoke najemnine, in sicer v zaščitnih stanovanjih ves presežek nad 10-kratno, v nezaščitnih pa ves presežek nad zlato pariteto. Dalje se je sklenilo obdavčiti vsa prazna stanovanja, ki stoje brez povoda nad 14 dni neizrabljena. Vse se steka v mestni gradbeni fond. — S tem sklepom smo se nekoliko zamerali nekaterim gg. hišnim posestnikom ozir. njihovim zastopnikom, ki so »v principu« za ta predlog glasovali, sicer pa je bilo jabolko nekoliko kislo. — Velik korak naprej se je storil tudi s sklepom obč. sveta, da občina na razpolago stavišč po 1 Din, ako zidajo s pomočjo zadruga »Stan in dom«. Na razpolago je dala občina oni svet za Grajeno, kjer se bo dobilo 7 stavbišč po 800 do 1000 m². Pogoji je tudi, da se mora še letos zazidati, sicer ta ugodnost odpade. Mestni svet je tudi sklenil stavbenim interesentom dati jamstvo pri nabavi kredita, in sicer do tri četrtine potrebnega kapitala. Prvotno se je sicer mislilo dovoliti samo dve tretini, ali na predlog soc. kluba se je sklep spremenil v boljše. O tej akciji poročamo še posebej. Vendar pa pripominjamo še tukaj, da so ta stavbišča sedaj bila dodeljena mestnim uslužbencem kot deputat. Ker je pogoj, da se morajo stavbe izvršiti še letos, ne preostaja ničesar drugega, kakor da interesi te uslužbence odškodujejo. Nekaterim uslužbencem to sicer ni po volji, kar je popolnoma razumljivo, toda če pomislimo na pomen stavbene akcije, ki je v Ptuj prva te vrste in nujno potrebna, ter da

itak dobe popolno odškodnino, nima smisla nasprotovati in akcijo zavlačevati. Za drugo leto bo pač občina poskrbela za te uslužbence druge primerna zemljišča ali pa bo dala drugo odškodnino. — Ne smemo pozabiti omeniti, da se je na zadnji seji odobrilo tudi bilanco za leto 1927. Prvo, kar je iznenadilo, je bilo to, da je bila bilanca predložena že po petih mesecih, medtem ko prejšnje čase to ni bila moda. Bilančni račun izkazuje dobička 465.000 Din. V tem znesku pa je zapopaden tudi dolg bivšega blagajnika Menonija v znesku 269.700 Din, kateri znesek se ni odpisal, da bi bilo nekaterim strankam to po volji, kar so povpraševale privatno, na seji pa tega vprašanja ni sprožil nikdo. Pač je zastopnik demokratske stranke smatral ta »čisti dobiček« kot nekaj absolutorij za prejšnje gospodarstvo, kar je izzvalo nekoliko smeha. Na tej seji se je dejalo tudi ptujske častnike v grupo ubožnih slojev in se jim je dovolila polovična cena v kopališču. — K bilanci se povrnemo prihodnjik, kjer hočemo pokazati, kje se je preveč vzelo in kje premalo dalo.

ČITAJTE

ново izišlo, socialno dramo Rudolfa Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socialno dramo.

Del. pev. društ. »Enakost«, Studence, priredi dne 1. julija veliko

poletno veselico

v vseh lokalih g. Klemenšek-a v Studencih (»Bela zastava«) z raznovrstnimi zabavami. Vstopnina prosta. Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejmejo. Za obilen obisk prosi odbor.

Kupim veliko množino rabljenih koles

JUSTIN GUSTINČIČ, Maribor, Tattenbachova ulica 14.

II. Okrožni zlet DTE „Svoboda“, Studenci, dne 14. in 15. julija v Studencih.

Na plan za „Svobodo“!

Prireditve se vrši ob vsakem vremenu.

Odbor.

RAZPIS

gradbenih del novega šolskega poslopja na Mediji-Izlake, občina Aržiše pri Zagorju ob Savi.

Krajni šolski odbor v Izlakah razpisuje s tem pismeno ofertalno oddajo

vseh gradbenih del in dobav gradbe novega šolskega poslopja na Izlakah na dan 10. julija 1928.

Popis potrebnih količin gradbenih izvršitev in materiala kakor tudi splošne stavbne pogoje se dobi za znesek 250 Din v gostilni gospoda Bleiweis Franceta, Izlake 37, kjer so razpoloženi na vpogled tudi vsi gradbeni načrti poslopja od dne 29. t. m. naprej.

V navedenem popisu (stroškovnem proračunu) za gradbeno izvršitev je vstaviti na označenih mestih obvezne enotne cene, ter na podlagi istih izračunati posamezne postavke ter vstaviti tudi končne vsote.

Pravilno kolkovane ponudbe je vložiti

najkasneje do 10. julija 1928 ob 12. uri opold. na naslov „Krajevni šolski odbor v Izlakah“

in sicer priporočeno po pošti ali pa neposredno v roke predsednika šolskega odbora na dan razpisa v določenem času. Ponudbe naj bodo označene na ovitku »Ponudba za gradnjo nove šole v Izlakah, ponudnik N. N.« Na ponudbe došle označenega dne po 12. uri se ne bode oziralo.

Vsak ponudnik mora položiti navedenemu odboru najkasneje do 11. ure razpisnega dne kavcijo 3% ponujene vsote, bodisi v gotovini, hranilnih knjižicah, pupilarno varnih hranilnic, odnosno tudi v vrednostnih papirjih.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da v celoti pristane na načrte ter splošne stavbene pogoje.

Krajni šolski odbor si pridrži pravico, izbrati enega izmed ponudnikov tudi, ako bi njegova ponudba ne bila najnižja. O izidu oddaje se ponudniki pismeno obvestijo.

Za krajni šolski odbor:

Fr. Cencelj, s. r.

Ali ste že krili? svoje potrebe v tiskovinah

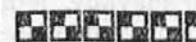

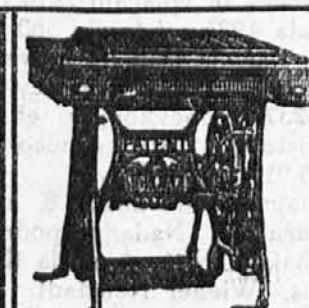
Dobavljamo vse tiskovine v prvovrstni izpeljavi in po najnižjih cenah za vsa društva, industrijo, trgovine, pisarne itd.

Ljudska tiskarna d. d.
Maribor, Sodna ulica št. 20

NAŠIM RODBINAM PRIPOROČAMO
KOLINSKO CIKORIJO

IZVRSTEN PRIDATEK ZA KAVO.

IVAN JAX IN SIN, LJUBLJANA,
GOSPOSVETSKA 2.

ŠIVALNI STROJI

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne, 15 letna garancija. — Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI „ADLER“

Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Styria, Waffennrad (Orožno kolo). Pletilni stroji vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke! — Cenike franco in zastoj!